

Feiten en cijfers gehandicaptenzorg 2007-2011

Feiten en cijfers gehandicaptenzorg

Gehandicaptenzorg is mensenwerk. Dat staat voorop, toch gaat het achter de schermen ook om cijfers. Instellingen in de gehandicaptenzorg verantwoorden bijvoorbeeld jaarlijks aan de overheid hoe zij geld uit de AWBZ hebben besteed en aan wie zij dat hebben besteed. Deze en andere gegevens geven een goed beeld wat de impact van de Nederlandse gehandicaptenzorg is.

Op basis van de cijfers weten we dat er in Nederland in 2011 ongeveer 187.000 mensen gebruikmaken van gehandicaptenzorg. Hiervan ontvangen 112.000 cliënten de zorg thuis. De overige 75.000 cliënten wonen in een instelling en ontvangen de zorg daar. Het gaat daarbij om mensen met een verstandelijke, lichamelijke en/of zintuiglijke beperking. Hoe hun zorg eruit ziet, verschilt per persoon. Denk bijvoorbeeld aan persoonlijke verzorging, begeleiding en dagbesteding.

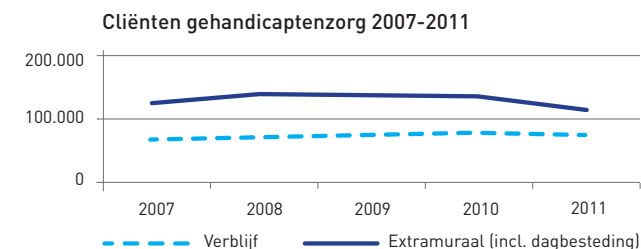
Werknemers hebben een belangrijk aandeel in de uitvoering van de gehandicaptenzorg. We weten bestaande medewerkers te behouden en er stromen voldoende nieuwe medewerkers in. Investeren in medewerkers en opleidingen lijken daarmee hun vruchten af te werpen.

Achter het mensenwerk in de gehandicaptenzorg gaat ook de financiële realiteit van iedere organisatie schuil. Kijken we naar de omzet van de gehandicaptenzorginstellingen, dan zien we dat die de afgelopen vijf jaar met gemiddeld 6,3 procent is gestegen. Hiermee loopt de groei van de gehandicaptenzorg in de pas met die in de gehele Nederlandse gezondheidszorg.

Dit factsheet is gebaseerd op het brancherapport gehandicaptenzorg. Kijk voor meer gegevens over de gehandicaptenzorg op www.vgn.nl/brancherapport2012.

Aantal cliënten in de gehandicaptenzorg

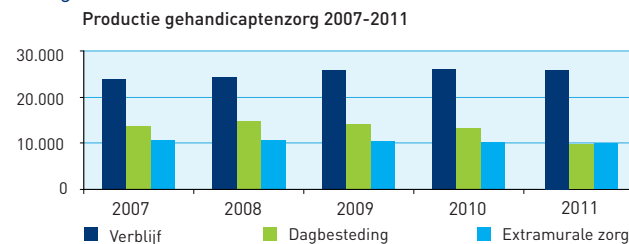
In de gehandicaptenzorg onderscheiden we cliënten die in een instelling wonen (intramuraal), cliënten die zorg krijgen in hun eigen woning (extramuraal) en cliënten die deelnemen aan dagbesteding.

Het aantal cliënten met een beperking dat in een instelling woont, is de laatste vijf jaar licht gestegen met een kleine 4 procent per jaar. De groep cliënten die thuis zorg ontvangt, daalt daarentegen. Dit heeft te maken met maatregelen van het kabinet, waardoor cliënten met een lichte hulpvraag minder snel aanspraak kunnen maken op zorg uit de AWBZ.

Geleverde gehandicaptenzorg in uren en dagen

Zorginstellingen verantwoorden aan het zorgkantoor hoeveel dagen, dagdelen en uren zorg en ondersteuning ze hebben verleend. Van cliënten die in een instelling wonen, wordt dit in dagen bijgehouden. Bij cliënten met dagbesteding tellen instellingen dit in dagdelen en zorg bij de cliënt thuis wordt in uren gerekend.

Het aantal dagen dat er zorg is geleverd aan cliënten in een instelling stijgt in lijn met het aantal verblijfscliënten. De omvang van de uren zorg thuis en de dagdelen dagbesteding neemt sinds 2009 af. Het aantal uren extramurale zorg per cliënt blijft gelijk. De daling heeft dus te maken met de trend dat er minder cliënten zorg thuis ontvangen. Als we kijken naar de dagbesteding, dan zien we dat sinds 2009 niet alleen minder

cliënten gebruikmaken van dagbesteding, maar dat er per cliënt ook minder dagdelen dagbesteding wordt aangeboden.

De bekostiging van de gehandicaptenzorg

Instellingen in de gehandicaptenzorg ontvangen geld uit de AWBZ voor de zorg die zij leveren. De zorg per cliënt verschilt, daarom hebben we te maken met verschillende tarieven en verschillende financieringsstromen. Voor cliënten die in een instelling wonen, geldt dat zij een zogenaamd zorgzwaartepakket (ZZP) toegewezen krijgen. Een integraal pakket waar een bepaald bedrag bij hoort waarvoor de zorgaanbieder zorg en ondersteuning kan regelen. In onderstaande tabel staat hoeveel geld er in de totale zorgzwaartepakketten omgaat.

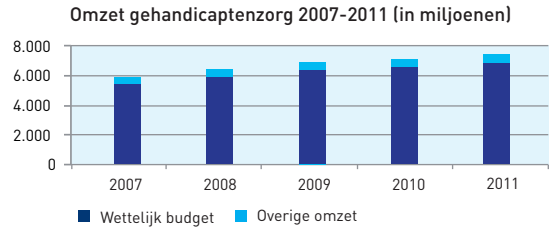
	2009	2010	2011
ZZP VG	€ 3.385.771.320	€ 3.462.613.091	€ 3.606.742.046
ZZP LVG	€ 246.632.927	€ 246.851.41	€ 282.044.883
ZZP SGLVG	€ 26.241.879	€ 26.854.504	€ 25.894.464
ZZP LG	€ 253.578.821	€ 492.455.752	€ 538.822.823
ZZP ZG-auditief	€ 66.569.326	€ 72.730.275	€ 72.401.896
ZZP ZG-visueel	€ 79.423.514	€ 89.101.861	€ 87.069.074
Totaal	€ 4.058.217.787	€ 4.143.755.483	€ 4.612.975.186

Waar intramurale zorg wordt bekostigd in integrale zorg-zwaartepakketten, wordt de zorg thuis bekostigd in prestaties. Deze prestaties zijn eigenlijk afzonderlijke zorgproducten. Voorbeelden hiervan zijn begeleiding, behandeling en verpleging. De inhoud van de prestaties is de afgelopen jaren een aantal keer gewijzigd en sinds 2011 wordt er in de financiering ervan geen onderscheid meer gemaakt naar de verschillende sectoren als gehandicaptenzorg, thuiszorg en geestelijke gezondheidszorg. Om die reden bevat onderstaande tabel de kosten van de extramurale zorg in de AWBZ als geheel.

	2010	2011
Persoonlijke verzorging	€ 1.813.004.661	€ 2.037.476.403
Verpleging	€ 476.898.887	€ 501.985.148
Begeleiding	€ 924.516.587	€ 997.978.414
Behandeling	€ 221.494.838	€ 231.100.807
Nachtzorg	€ 677.710	€ 373.559
Uitleen hulpmiddelen	€ 68.031.816	€ 55.549.635
Toeslagen	€ 94.749.904	€ 14.627.060
Totaal	€ 3.599.374.403	€ 3.839.091.026

Omzet van de gehandicaptenzorg

De omzet van de gehandicaptenzorg wordt behaald uit het wettelijke budget: geld dat de overheid aan de instellingen betaalt voor de zorg en ondersteuning van cliënten. Daarnaast zijn er ook overige inkomsten die de hoogte van de omzet mede bepalen. Bijvoorbeeld betalingen uit een persoonsgebonden budget en opbrengsten uit een kunstatelier en eetgelegenheden van een instelling.

Het wettelijk budget voor de gehandicaptenzorg is gestegen van 5,3 naar 6,5 miljard euro; een gemiddelde jaarlijkse stijging van bijna 7 procent. De overige inkomsten bedragen gemiddeld rond de 7 procent ten opzichte van het wettelijk budget.

Medewerkers in de gehandicaptenzorg

Met een gemiddelde van 2,6% per jaar groeit het aantal medewerkers in de gehandicaptenzorg licht. Daarbij blijft de duur van een gemiddelde werkweek vrijwel constant op 22,3 uur. Een fulltime werkweek bestaat in de gehandicaptenzorg uit 36 uur.

	2007	2008	2009	2010	2011
Personen	146.373	151.970	154.817	158.945	160.411
FTE	90.799	95.166	96.065	98.487	99.366

Opleidingen in de gehandicaptenzorg

In de gehandicaptenzorg staat de kwaliteit van zorg en ondersteuning hoog in het vaandel. Voldoende en goed opgeleide medewerkers zijn daarbij van belang. Om de kwaliteit voor de toekomst te kunnen waarborgen, investeert de VGN fors in het opleiden van mbo- en hbo-studenten.

Aantal studenten mbo-opleidingen

	2007	2008	2009	2010	2011
Maatschappelijke zorg	2.819	6.582	10.998	14.817	18.560
Sociaal pedagogisch werk/Sociaal cultureel werk (SPW/SCW)	49.758	46.056	43.117	41.233	37.642
Verzorgende	19.945	20.128	19.822	19.444	20.162
Helpende	18.664	18.652	19.347	19.582	19.079
Mbo-verpleegkundige	18.002	16.947	17.252	17.693	17.876

Van de opleiding Maatschappelijke zorg vindt zo'n 60 procent een baan in de gehandicaptenzorg, van de opleidingen SPW/SCW zo'n 50 procent. Van elk van de overige opleidingen vindt ongeveer 10 procent werk in de gehandicaptenzorg.

Aantal studenten hbo-opleidingen

	2007	2008	2009	2010	2011
Sociaal Pedagogische Hulpverlening (SPH)	15.428	15.577	16.113	16.623	16.710
Verpleegkunde	11.476	11.480	11.723	12.223	12.895
Pedagogiek (bachelor)	6.875	7.438	8.223	8.507	8.720
Pedagogiek (master)	622	708	775	815	833
Fysiotherapie	7.415	7.676	7.912	8.161	8.402
Logopedie	2.173	2.191	2.261	2.294	2.282
Ergotherapie	1.469	1.428	1.552	1.771	1.956

Van de opleiding SPH vindt ongeveer de helft een baan in de gehandicaptenzorg. Van de opleiding Pedagogiek geldt dat ongeveer 30 procent een baan in de gehandicaptenzorg vindt.

Kijk voor meer informatie op: www.vgn.nl/brancherapport2012.